

**HOGЕ RAAD VOOR
DE ECONOMISCHE
BEROEPEN**

North Gate III - 5e verdieping
Koning Albert II-laan 16 - 1000 Brussel
Tel. 02/206.48.71 Fax 02/201.66.19
E-mail : CSPEHREB@skynet.be
www.cspe-hreb.be

Advies van 15 juni 2004 omtrent de regels inzake de permanente vorming die werden goedgekeurd door de Nationale Raad van het BIBF voor het kalenderjaar 2004

bijlage IV

D

e Nationale Raad van het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten heeft op 17 februari 2004 door hem goedgekeurde richtlijnen inzake permanente vorming van erkende boekhouders(-fiscalisten) voor het kalenderjaar 2004 aan de Hoge Raad overgemaakt.

De Hoge Raad heeft de wettelijke opdracht¹ mee te werken aan de ontwikkeling van het wettelijk en reglementair kader dat van toepassing is op de economische beroepen, via het verstrekken op eigen initiatief of op verzoek van adviezen of aanbevelingen aan de Regering of aan de beroepsinstellingen die de economische beroepen vertegenwoordigen.

De Hoge Raad dient te benadrukken dat, overeenkomstig artikel 54 van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen, de Raad van het BIBF niet van onderhavig advies mag afwijken, aangezien de ter advies voorgelegde norm betrekking heeft op meer dan één hoedanigheid (erkende boekhouders en erkende boekhouders-fiscalisten).

In zijn advies formuleert de Hoge Raad een aantal opmerkingen die erop gericht zijn de praktijk bij de verschillende economische beroepsbeoefenaars te harmoniseren, met in achtnaam van eventuele bijzonderheden eigen aan bepaalde beroepsgroepen.

1. Wettelijk en reglementair kader

e basisregels met betrekking tot de leden van het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten zijn vastgelegd in twee wetten:

- de kaderwet van 1 maart 1976 tot reglementering van de bescherming van de beroepstitel en van de uitoefening van de dienstverlenende intellectuele beroepen (*Belgisch Staatsblad*, 27 maart 1976) en
- de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen (*Belgisch Staatsblad*, 11 mei 1999, 2de editie).

Overeenkomstig artikel 44 van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen heeft het Beroepsinstituut "als opdracht toe te zien op

de opleiding en de permanente organisatie van een korps van specialisten te verzekeren, die bekwaam zijn de in artikel 49 bepaalde werkzaamheden uit te voeren met alle vereiste waarborgen inzake bekwaamheid, onafhankelijkheid en professionele rechtschapenheid. Het Beroepsinstituut ziet er tevens op toe dat de aan zijn leden toevertrouwde opdrachten behoorlijk worden uitgevoerd."

Met betrekking tot de permanente vorming, die enerzijds aan de Nationale Raad en anderzijds aan de Uitvoerende Kamers wordt toevertrouwd, stelt de kaderwet van 1 maart 1976 tot reglementering van de bescherming van de beroepstitel en van de uitoefening van de

1. Deze opdracht vloeit voort uit artikel 54 van de wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen, *B.S.* 11 mei 1999.

dienstverlenende intellectuele beroepen, bovendien het volgende:

- “De **Nationale Raad** kan de voorschriften van de plichtenleer, zoals bepaald krachtens artikel 2 van deze wet, nader uitwerken, aanpassen of vervolledigen en stelt het stagereglement op. De voorschriften inzake de plichtenleer en het stagereglement hebben slechts bindende kracht nadat zij door de Koning zijn goedgekeurd, bij een in Ministerraad overlegd besluit.” (artikel 7, § 1, eerste lid).

“De Nationale Raad heeft bovendien als opdracht:

1. erop toe te zien dat de voorwaarden inzake toegang tot het beroep worden nageleefd en elke inbreuk op de wetten en verordeningen tot bescherming van de beroepstitel en tot organisatie van het beroep bij de gerechtelijke overheid aan te klagen,
2. de voorwaarden vast te stellen waaraan de leden moeten voldoen om de titel van hun beroep eershelve te mogen voeren,
3. het opmaken en bijhouden van de lijst van de stagemesters, die als opdracht hebben de stagiairs te adviseren en bij te staan en een evaluatierapport op te maken;
4. **maatregelen te nemen inzake beroepsvervolmaking en bijscholing van de leden**” (artikel 7, § 1, derde lid)

- “De **Kamers** hebben tot taak:
  - 1° het tableau van de beoefenaars, de lijst van de stagiairs en het tableau van de personen die de titel van het beroep eershelve mogen voeren op te maken en bij te houden,
  - 2° De occasionele uitoefening van het beroep door in het buitenland gevestigde personen toe te laten overeenkomstig de bepalingen van het Verdrag van Rome en van de ter uitvoering van dit verdrag genomen verordeningen of op grond van een wederkerigheidsverdrag en zulks voor zover de betrokkene voldoet aan de voorwaarden tot uitoefening van het beroep die van kracht zijn in het land waar hij zijn hoofdverblijf heeft; zij die de toelating hebben bekomen moeten zich schikken naar de deontologische regels vermeld in artikel 7, § 1;
  - 3° **te waken over de toepassing van het stagereglement en de voorschriften van de plichtenleer en uitspraak in tuchtzaken te doen ten opzichte van de beoefenaars, de stagiairs en de**

personen die gemachtigd zijn het beroep occasioneel uit te oefenen,

- 4° op gezamenlijk verzoek van de betrokkenen, in laatste aanleg arbitraal uitspraak te doen omtrent betwistingen inzake honoraria die door een beoefenaar van een dienstverlenend beroep aan zijn client worden gevraagd, en op verzoek van de hoven en rechtbanken of in geval van geschil tussen op het tableau of op de lijst van stagiairs ingeschreven personen, advies uit te brengen over de berekening van de honoraria.” (artikel 8, § 1).

Wat betreft de rol die, enerzijds, de Nationale Raad en, anderzijds, de Uitvoerende Kamers dienen te vervullen inzake de permanente vorming van erkende boekhouders-fiscalisten, preciseert artikel 15 van het Koninklijk Besluit van 23 december 1997 tot goedkeuring van het reglement van plichtenleer van het Beroepsinstituut van Boekhouders (Belgisch Staatsblad, 29 januari 1998) daarenboven het volgende:

“De boekhouder BIB zal de nodige zorg besteden aan zijn beroepsvervolmaking. De **Raad** bepaalt het minimum aantal uren dat jaarlijks aan de beroepsvervolmaking moet worden besteed en kan ook onderwerpen inzake beroepsvervolmaking aanduiden.

Het aantal uren en onderwerpen, voor zover ze werden bepaald, worden aan de leden van het Instituut bekend gemaakt.

De boekhouder BIB zal op verzoek van de **Kamer** de nodige bewijzen dienen voor te leggen van de onderwerpen en de tijd, die hij aan zijn beroepsvervolmaking heeft besteed.

Elke boekhouder BIB, die zijn beroepsactiviteit van zelfstandige boekhouder stopzet en de **Kamer** om zijn tijdelijke uitschrijving van het tableau van de beroepsbeoefenaars heeft verzocht, moet binnen het jaar volgend op zijn herinschrijving op het tableau, een door de Raad bepaalde bijscholing volgen, voor zover de uitschrijving langer dan twaalf maanden heeft geduurd. Het aantal uren bijscholing wordt in aanmerking genomen voor het bewijzen van de jaarlijkse verplichting inzake beroepsvervolmaking.

De boekhouder BIB, die tijdens de periode van zijn tijdelijke uitschrijving, de door de Raad bepaalde tijd en onderwerpen heeft besteed, is niet verplicht de bijscholing te volgen bij zijn herinschrijving.”

2. Bestaan van een beroepsnorm inzake permanente vorming

De wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen vertrouwt het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten het toezicht over de permanente vorming van zijn leden toe.

De kaderwet van 1 maart 1976 tot reglementering van de bescherming van de beroepstitel en van de uitoefening van de dienstverlenende intellectuele beroepen en het Koninklijk Besluit van 23 december 1997 tot goedkeuring van het reglement van plichtenleer van het Beroepsinstituut van Boekhouders bepalen de respectievelijke taken van de Nationale Raad en de Uitvoerende kamers.

De Hoge Raad is enigszins verbaasd over de goedkeuring *op jaarlijkse basis* van de bepalingen van toepassing op de permanente vorming. ***Volgens de leden van de Hoge Raad kan de goedkeuring van een echte beroepsnorm inzake permanente vorming de rechtszekerheid voor erkende boekhouders(-fiscalisten) vergroten.*** Dergelijke norm kan eventueel op jaarlijkse basis worden aangevuld indien zou blijken dat rekening moet worden gehouden met bepaalde aspecten die specifiek zijn voor een bepaald jaar.

Door een beroepsnorm ter zake goed te keuren (in plaats van een gewoon jaarlijks "verslag"), zou het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten voortaan beschikken over een norm die vergelijkbaar is met de teksten die door de twee andere Instituten werden goedgekeurd, meer bepaald:

- de norm betreffende de permanente vorming, die op 7 september 1998 door de Raad van het Instituut van

de Accountants en de Belastingconsulenten werd goedgekeurd (waarvan onlangs een herziening ter advies aan de Hoge Raad werd voorgelegd);

- de norm betreffende de permanente vorming, die op 5 juli 1991 door de Raad van het Instituut der Bedrijfsrevisoren werd goedgekeurd.

In zijn advies formuleert de Hoge Raad een aantal opmerkingen dat erop gericht is om de praktijken van de verschillende economische beroepen te harmoniseren, waarbij rekening wordt gehouden met eventuele bijzonderheden van deze beroepen.

De Hoge Raad vestigt de aandacht van de Nationale Raad van het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten op het belang dat hij hecht aan de harmonisatie van de praktijken van de verschillende economische beroepen. Gelet op de goedkeuring van bindende regels inzake permanente vorming door de IFAC, in mei 2004, en niettegenstaande het BIBF geen lid is van het IFAC, beveelt de Hoge Raad een overleg aan, door tussenkomst van het Interinstitutionencomité, met de vertegenwoordigers van de twee andere Instituten, alvorens de norm definitief goed te keuren.

Daarom verzoekt de Hoge Raad de Nationale Raad van het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten om de ontwerpnorm inzake permanente vorming opnieuw ter advies voor te leggen, na er de opmerkingen van de Hoge Raad en de resultaten van dit overleg, door tussenkomst van het Interinstitutionencomité, in te hebben opgenomen.

3. Vereiste permanente vorming

De leden van de Hoge Raad stellen vast dat de Nationale Raad van het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten voorstelt om over te gaan van een systeem van aantal uren permanente vorming naar een systeem met punten.

Er dient te worden opgemerkt dat deze praktijk nieuw is bij de economische beroepen waar tot op heden gebruik werd gemaakt van een criterium gebaseerd op het aantal uren opleiding.

Volgens de leden van de Hoge Raad vormt de overstap naar een puntensysteem, naar het voorbeeld van de juridische beroepen, op zich geen probleem.

De leden van de Hoge Raad hebben wel enig voorbehoud met betrekking tot de criteria die de Nationale Raad van het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten stelt, gelet op twee fundamentele redenen:

- bepaalde opleidingen geven proportioneel recht op een hoger aantal opleidingspunten dan andere;
- voor de berekening van het aantal punten voor de permanente vorming komen uitsluitend opleidingen in aanmerking.

De Hoge Raad heeft geen bezwaren tegen het onderzoek door het BIBF van de inhoud van de “bijscholingslessen, studiedagen en seminaries die georganiseerd worden door vennootschappen, VZW’s en andere ondernemingen die tot direct of indirect doel hebben de economische ontwikkeling van hun eigen activiteiten (commercieel doel)” om te bepalen of een opleiding al dan niet kan opgenomen worden in de vorming van erkende boekhouders(-fiscalisten).

De leden van de Hoge Raad zijn daarentegen wel van mening dat, indien de Nationale Raad een opleiding van deze

categorie zou goedkeuren, er geen enkele gegronde reden bestaat waarom deze opleidingen slechts zouden overeenstemmen met een derde van de punten waarop de andere opleidingen recht geven. Wanneer een opleiding immers erkend is door het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten is er geen enkele reden waarom een lesuur zou overeenstemmen met een verschillend aantal punten naargelang de opleiding wordt georganiseerd door het BIBF of door een organisatie zoals bedoeld onder punt (3) van het eerste lid van artikel 3 van de ter advies voorgelegde tekst.

Te algemene titel wenst de Hoge Raad te benadrukken dat in de mate enkel de opleidingen (in de echte betekenis van het woord) in aanmerking komen, er geen objectieve reden bestaat om over te schakelen naar een puntensysteem.

Het gebruik van opleidingspunten kan wel zeer relevant zijn indien er andere elementen in aanmerking zouden komen, zoals het schrijven van artikelen of studies over onderwerpen waarin de erkende boekhouder(-fiscalist) gespecialiseerd is, of het onderwijzen van bepaalde materies die rechtstreeks betrekking hebben op de activiteiten van de erkende boekhouder(-fiscalist).

Terzake kan worden verwezen naar het systeem van opleidingspunten dat op de Belgische advocaten (zie bijlage 1 bij onderhavig advies) van toepassing is.

In de mate dat moet worden overwogen om het aantal activiteiten die opleidingsuren/-punten kunnen opleveren uit te breiden (gelet op wat toegelaten is bij bedrijfsrevisoren, accountants of belastingconsulenten), beveelt de Hoge Raad niettemin aan om erop toe te zien dat de gevolgde opleidingen het grootste aandeel van de punten blijven opleveren.

4. Voor de permanente vorming in aanmerking te nemen vakgebieden

Artikel 2 stelt terecht dat “enkel de bijscholingsactiviteiten die rechtstreeks verband houden met de dagdagelijkse specifieke beroepsactiviteit van een erkend boekhouder(-fiscalist) / stagiair boekhouder(-fiscalist) (...) komen in aanmerking”. Gelet op deze vaststelling, vermeldt artikel 2 tien vakgebieden.

De Hoge Raad acht het aanbevelenswaardig dat, naar het voorbeeld van wat het geval is voor de andere economische

beroepen, **alle materies tijdens de permanente vorming aan bod komen**. Daartoe kan men eventueel de lijst met materies beperken door vakken zoals burgerlijk recht, sociaal recht en economie van de onderneming te integreren in de andere domeinen die op rechtstreekse en specifieke wijze betrekking hebben op de activiteiten van erkende boekhouders (-fiscalisten) (een herschikking met een exhaustieve opsomming van alle materies die binnen een rubriek aan bod komen).

5. Minimumduur van de opleidingen die in aanmerking kunnen komen

De Hoge Raad stelt vast dat de Nationale Raad van het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten de norm inzake permanente vorming aanzienlijk wijzigt door slechts opleidingen van tenminste drie uur als permanente vorming in aanmerking te nemen.

Aangezien de ter advies ingediende norm geenszins verklaart waarom enkel de opleidingen van minstens drie uur als permanente vorming worden erkend, is de Hoge Raad van oordeel dat de vaststelling van een minimale opleidingsduur discriminerend is, in elk geval wanneer de minimumduur op dit niveau wordt vastgelegd.

6. Opleidingen die in aanmerking komen

Volgens de Hoge Raad past het om de relevantie van de onderscheiden activiteiten die deel kunnen uitmaken van de permanente vorming zoals bedoeld in lid 1 van artikel 3 van de ter advies voorgelegde norm, in vraag te stellen.

De Nationale Raad van het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten keurde op 23 januari 2004 de norm goed waarin wordt bepaald dat het BIBF overgaat tot voorafgaandelijk onderzoek van de opleidingen die in aanmerking kunnen komen (“bijscholingscursussen, studiedagen en seminars die worden georganiseerd door vennootschappen,

VZW’s en ondernemingen die de economische ontwikkeling van hun eigen activiteiten tot direct of indirect doel hebben (commercieel doel”).

Volgens de Hoge Raad zou het wenselijk zijn om de **tweede categorie op te splitsen**: enerzijds de “seminaries en studiedagen die georganiseerd worden door universiteiten en instellingen voor hoger onderwijs” en anderzijds de seminars en studiedagen die georganiseerd worden door beroepsverenigingen die door het BIBF erkend zijn en die zetelen in de consultatieve commissie voor de beroepsverenigingen en waarvan de seminars

in “Pacioli” worden gepubliceerd alsook deze die georganiseerd worden door “gespecialiseerde professionele” informatieverstrekking die vorming organiseren met betrekking tot de materies opgenomen in artikel 2 van deze nota.

De eerste categorie, namelijk de “seminaries en studiedagen die georganiseerd zijn door de universiteiten en instellingen voor hoger onderwijs”, kan logischerwijze op een gelijkaardige manier behandeld worden als de seminaries en studiedagen die georganiseerd worden door het Instituut. De tweede categorie, namelijk de “seminaries en studiedagen die georganiseerd worden door beroepsverenigingen die door het BIBF erkend zijn en die zetelen in de consultatieve commissie voor de beroepsverenigingen en waarvan de seminaries in “Pacioli” worden gepubliceerd en deze die georganiseerd worden door gespecialiseerde professionele informatieverstrekking die vorming organiseren met betrekking tot de materies opgenomen in artikel 2 van deze nota” kan logischerwijze worden gekoppeld aan het (huidige) punt 3 van de activiteiten zoals bepaald in artikel 3, lid 1 van de norm.

In het andere geval kan een discriminatie optreden tussen de verschillende opleidingen die door “derden” buiten de onderwijssector worden georganiseerd.

De Hoge Raad wenst tevens te wijzen op het feit dat twee opleidingscategorieën dicht bij elkaar aanleunen: enerzijds de “seminaries en studiedagen georganiseerd door (...) gespecialiseerde professionele informatieverstrekking die vorming organiseren met betrekking tot materies opgenomen in artikel 2 van deze nota” en anderzijds de “bijscholingslessen, cursussen, studiedagen en seminaries die georganiseerd worden door vennootschappen VZW’s en ondernemingen die tot direct of indirect doel hebben de economische ontwikkeling van hun eigen activiteiten (commercieel doel)”. Er moet onderzocht worden of het eventueel mogelijk is om deze twee categorieën samen te voegen.

Om de nodige rechtszekerheid te garanderen en elke corporatistische houding te vermijden is het volgens de Hoge Raad aangewezen om in de norm te verduidelijken welke criteria het Instituut zal hanteren bij de erkenning van een dergelijke opleiding.

lijken welke criteria het Instituut zal hanteren bij de erkenning van een dergelijke opleiding.

Terzake wil de Hoge Raad de Nationale Raad wijzen op het belang dat dient te worden gehecht aan de procedures die moeten worden ontwikkeld voor de erkenning van bepaalde opleidingen in het kader van de permanente vorming.

Wat het ontwikkelen van een transparant en efficiënt systeem betreft, stelt de Hoge Raad de Nationale Raad van het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten voor om de norm inzake permanente vorming uit te breiden door er de nodige informatie aan toe te voegen met betrekking tot de te ondernemen stappen en de toegepaste procedures voor de erkenning van bepaalde opleidingen in het kader van de permanente vorming. Dit zou terzake de nodige rechtszekerheid moeten garanderen.

Daartoe moet minstens punt 4 van lid 3 van artikel 3, aangeduid als “*het Instituut moet het seminarie erkend hebben op basis van de hogergenoemde criteria*”, aanzienlijk herzien en aangevuld worden.

Immers, met uitzondering van een louter materiële voorwaarde, meer in het bijzonder het tijdig meedelen van het programma van een opleiding van minstens 3 uur, is er geen enkel criterium – objectief of niet – in deze norm opgenomen.

Teneinde een gelijke behandeling te waarborgen van de verschillende opleidingen die door “derden” buiten de onderwijssector georganiseerd worden, is de Hoge Raad van oordeel dat dezelfde procedure van toepassing zou moeten zijn op de “seminaries en studiedagen georganiseerd door gespecialiseerde professionele informatieverstrekking die vorming organiseren met betrekking tot de materies opgenomen in artikel 2 van deze nota” als deze die is vastgelegd in artikel 3, lid 3 van de ter advies voorgelegde norm; dit naar het voorbeeld van “de bijscholingslessen, cursussen, studiedagen en seminaries die georganiseerd worden door vennootschappen, VZW’s en ondernemingen die tot direct of indirect doel hebben de economische ontwikkeling van hun eigen activiteiten (commercieel doel)”.

7. Controlemodaliteiten

Om de nodige transparantie en rechtszekerheid te garanderen, zou het, volgens het advies van de leden van de Hoge

Raad, wenselijk zijn in lid 4 van artikel 3 van de norm te verduidelijken welke de controlemodaliteiten zijn.

8. Disciplinaire sancties

Volgens de Hoge Raad zou het wenselijk zijn in de ter advies voorgelegde norm te verduidelijken of een erkende boekhouder(-fiscalist) ertoe kan gebracht worden voor een tuchtinstantie te moeten verschijnen wegens het niet-naleven

van de regels van de ter advies voorgelegde norm en, in dat geval, de omstandigheden die de beroepsbeoefenaar ertoe brengen voor een tuchtinstantie te moeten verschijnen.

Bijlage 1 Systemen van toepassing op Belgische advocaten

- Artikel 2 van het reglement inzake permanente vorming van de “Barreau des avocats francophones et germanophones” vermeldt de volgende modaliteiten met betrekking tot permanente vorming:

« Sans préjudice de l'article 4, les avocats établissent librement le programme de formation qui leur permet de justifier l'obtention d'une moyenne de 20 points par année civile, calculée sur une période de trois ans.

L'assistance à une heure de formation correspond à un point. La publication d'un article dans une revue juridique vaut quatre points. La charge d'un enseignement dans une université ou une institution d'enseignement supérieur agréée par l'Ordre des barreaux ou par le conseil de l'Ordre compétent, vaut deux points par heure de cours dispensée, la participation en tant qu'orateur à un colloque ou à un séminaire valant deux points par heure de participation.

Les avocats justifient d'au moins deux tiers des points dans des matières purement juridiques, le tiers restant pouvant être suivi dans des matières utiles à la pratique professionnelle ».

- Artikel 3 van het reglement van permanente vorming van de Orde van Vlaamse Balies vermeldt de volgende modaliteiten met betrekking tot permanente vorming: “De advocaat dient per gerechtelijk jaar minstens zestien punten te behalen voor activiteiten zoals gedefinieerd² in artikel 1 onder de nummers 1 tot en met 3. Indien een advocaat pas in de loop van het gerechtelijk jaar op het tableau komt of heringeschreven wordt, wordt het minimum aantal punten pro rata bepaald.

Het volgen van één lesuur levert een punt op. Het doceren van een erkende cursus levert twee punten per uur op. Het schrijven en publiceren van een juridisch artikel levert drie punten op. Het schrijven en publiceren van een rechtskundig boek levert zestien punten op.

Een overschot van punten kan enkel worden overgedragen naar het daaropvolgend gerechtelijk jaar.

De advocaat stelt vrij zijn jaarlijks vormingen en bijscholingsprogramma samen, met dien verstande dat het voor minstens de helft van de punten betrekking heeft op juridische materies.

Voor de stagiairs gelden de BUBA-lessen als permanente vorming zoals bedoeld in artikel 1, voor de eerste drie jaar van hun stage”.

1. Artikel 1: definities

In dit reglement betekent:

(1) *permanente vorming*: het zich op regelmatige basis bekwalen en bijscholen in juridische of praktijkondersteunende materies, door middel van het volgen van erkende lessen of door het leveren van daarmee gelijkwaardig geachte prestaties.

(2) *Erkende lessen*: die cursussen, lessen, seminars, studiedagen en workshops die vooraf erkenning hebben bekomen om als permanente vorming in aanmerking te worden genomen door de Orde van Vlaamse Balies of door de in haar schoot opgerichte erkenningscommissie.

(3) *Gelijkwaardig geachte prestaties*: het doceren van erkende of voor erkenning vatbare cursussen, het geven van erkende of voor erkenning vatbare causerieën, het spreken op erkende of voor erkenning vatbare studiedagen, seminars of workshops, alsmede het publiceren over rechtswetenschappelijke of praktijkondersteunende materies in Belgische of buitenlandse vaktechnische tijdschriften.